

Vedlegg 8

Kirkenes den 21. juni 1945. Vedl8 s1

Fra kapt. Thv. Storåsli,
K.art.avd., Kirkenes.

7 jun 1945/SS.

Til:
Kystartilleriet, Oslo
M.E.N., Tromsø.
M.A.K., Kirkenes.

Rapport

om tilstanden i de tidligere tyske batterier langs Finnmarkskysten.

Undertegnede har i tiden 12/6 til 19/6 foretatt en reise langs Finnmarkskysten fra Porsangerfjorden til Vadsø og besøkt de tidligere tyske batterier. Jeg har besøkt følgende steder:

Hestnes i Porsangerfjorden

Kanonene er fjernet eller sprengt. Intet materiell av betydning.

Havnebukta

Kanonene fjernet eller sprengt. Forøvrig adskillig materiell, dog ikke av militær betydning.

Billefjord

Kanonene fjernet. Adskillig materiell såsom: trematerialer, store vindusglass (tråduk), flere kasser sprengstoff, en del landminer i kasser (tellerminer).

Kistrand

Var her ikke på land, men det kan ikke være noe av betydning her.

Vestre Porsangerneset

Her har vært et stort anlegg for minst 15 cm.s kanoner, pluss en rekke mindre skyts. Kanonene er fjernet, og standplassene er fullstendig ødelagt. Av materiell finnes: minst et brukbart feltkjøkken, adskillig jernbjelker, armeringsjern og kabel.

Sværholdtødden

Av større skyts har her vært montert 6 stk., sannsynligvis 14,5 eller 15,5 cm.s. Standplasser og kommandoplasser er fullstendig ødelagt. På kaien finnes et lite lager med kull, ellers intet materiell.

Rappholmen

Kanonene er fjernet. Det som finnes av materiell er: Litt kull, piggetråd, piggetrådsplaner og noen hytteseksjoner til bunkers.

Mehavn

Her har vært 4 større kanoner, sannsynligvis 12 cm.s kaliber. Av materiell finnes flere hundre projektiler, litt kabel, piggetråd, armeringsjern og planer. Et minebelte strekker seg rundt hele batteriområdet. Det ser ut som det vesentlig er brukt trekasseminer (antipersonell).

Gamvik

Her ligger minst 500 stk. 15,5 cm.s projektiler. Videre en del miner i kasser. Stedet er minelagt. Minefeltene ser ut til å være bra merket.

Langfjordneset i Tanafjorden

Her finnes 10,5 cm.s projektiler spredt utover. Disse er fullstendig verdiløse.

Berlevåg

Kanonene er fjernet. Anlegget sprengt. Intet materiell av betydning. Området er minelagt.

Veines i Kongsfjord

Her har vært montert 15,5 cm.s kanoner (gamle franske, mobile). En kanon er sprengt. De øvrige er fjernet. Tunneller og anlegg for det meste ødelagt.

Brakker er ikke brent, men de som har hat verdi er fjernet, antakelig av Arbeidsnemda på stedet. Av materiell finnes adskillig dynamitt, kanonkrutt og minst 1000 stk. 15,5 cm.s projektiler foruten adskillig ammunisjon til småkanoner. Projektilene skriver seg antakelig fra tiden etter forrige krig. Det finnes noen kasser med Tellerminer. Området rundt batteriet er minelagt.

Makkaur

Kanonene er sprengt untatt en 14,5 cm.s kanon. (mobil, fransk). Denne er svært medtatt av rust og ansees for ubrukt. Av materiell finnes 2 a 3 generatorer med tilhørende bensinmotorer for lyskasteranlegg. Deler av disse er fjernet, dels av tyskerne, dels av sivilfolket. Selve dynamoene ser ut til å være uskadd. Der finnes en del trematerialer. Der er minefelter, men disse er merket.

Hanningberget

Kanonene er sprengt. Her finnes store mengder projektiler og platekrutt til 14,5 cm.s kanoner. Videre ammunisjon til 7,5 cm., 5 cm. og 20 mm.s kanoner. Bombekasterammunisjon, muligens geværammunisjon og håndgranater. Der er også minst en delvis ødelagt lysmaskin av samme type som de på Makkaur.

Vardö.

Kanonene er fjernet eller sprengt. På Vardåsen finnes store mengder ammunisjon til mindre kanoner spredd utover. Denne må ansees ubrukt, da den er kommet fra sprengte ammunisjonslagre.

På Skagen finnes flere hundrede projektiler til 21 cm.s kanoner. I mange av bunkersene er der brukbare ovner.

Området er minelagt. Det er også fare for at minefeller kan forekomme i bunkers og tunneller.

Svartnes

Ikke materiell av interesse.

Kibergneset

Her er 3 stk. 28 cm.s kanoner, en 15 cm.s og en mengde mindre skyts. Batteriet har hatt 2 Radio Location sett og en stor horisontal avstandsmåler. Alt dette er sprengt. De 28 cm.s kanoner er dekket av tynt panser. De er sprengt ved mekanismen.

Der er flere hundrede 28 cm.s projektiler. De fleste er brukbare. Der er også en del granater til 15 cm.s kanon (lysgranater). Det finnes ellers en mengde ammunisjon av forskjellig slag, samt trematerialer, skinner, antagelig adskillig brukbar kabel m.v. Det er sansynligvis lagt miner, men selve batteri området synes å være fritt for miner.

Komagneset

Kanoner og brakker fjernet. Det finnes en del kabel, Tellerminer, småvåpen og bombekasterammunisjon. Sansynligvis minefelter.

Eckeröy

Intet av interesse. Området er minelagt.

Kiby

Her har vært montert 13 cm.s kanoner. Disse er sprengt. Det finnes en del ammunisjon. Denne antas ikke å være brukbar. Området er minelagt.

De ovenfor nevnte anlegg dekker hver for seg et relativt stort område, og det har ikke vært mulig å gå gjennom anleggene i detalj. Jeg kan dog med temmelig stor sikkerhet si at alle de ovenfor nevnte steder er minelagt. Likeledes at minefeltene i almindelighet er ganske gra merket. Selve batteriområdene og veier som fører inn i batteriene synes å være rene for miner.

Det er dog sansynlig og i enkelte tilfeller helt sikkert at tilfeldige miner og minefeller er lagt.

Sivilfolket synes alle steder å kjenne til minefeltene, i hvert fall de som er merket. De har drevet og driver fortsatt regulær plyndring. I alle de batterier jeg besøkte traff jeg sivilfolk streifende omkring, natt som dag.

Skytset som har vært plasert på denne del av Finnmarkskysten har har stort sett vært gammelt og umoderne.

Den gjenværende ammunisjon, særlig projektilene til de større kanoner representerer en ganske stor verdi hvis de kan brukes i andre kanoner.

Å ta vare på og lagre denne ammunisjon og hvad der ellers måtte være av verdi er et stort arbeide som krever en god del folk under kyndig ledelse. Det vilde være best om dette arbeide i tilfelle ble utført av militære. Jeg vil bestemt fraråde bruk av leid sivil arbeidshjelp..

Jeg anser det mulig å utføre det meste av et slikt arbeide uten på forhånd å rydde minefeltene.

Kystartilleriavdelingen i Kirkenes makter for tiden ikke å gå løs på denne opgave, da de få folk avdelingen består av er fullt optatt med bygningsarbeider og med lagring av det stoff som er kommet hit. Det vil derfor intet bli foretatt herfra før nærmere instruksjer foreligger.

Området øst for Varangerfjorden synes å være russisk interesseområde. Jeg har derfor ikke undersøkt de anlegg som finnes der.

M. Ørskov